

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Иван Камбуров

за дисертационния труд на доц. Костадин Кирилов Нушев

докторант на самостоятелна подготовка в катедра „Философия” на Философски
факултет ЮЗУ

на тема „ИСТОРИЯ НА РУСКИТЕ ФИЛОСОФСКО-РЕЛИГИОЗНИ ИДЕИ
ЗА ЧОВЕКА И ДУХОВНИТЕ ОСНОВИ НА НРАВСТВЕНОСТТА”

за получаване на образователна и научна степен „доктор” по научната специалност 2.3
Философия

Костадин Кирилов Нушев завършва като магистър през 1996 г. Богословския факултет на СУ „Св. Кл. Охридски”. От 2001 година е редовен преподавател в Богословския факултет на СУ, а от 2010 година е доцент. Преподава дисциплините Нравствено богословие, Етически системи, Православна християнска духовност и Основи на социалното учение на Православната църква.

Представената за становище дисертация е в обем от 280 страници и се състои от увод, две глави, заключение и използвана литература. Библиографията съдържа извори и първична литература, критични изследвания и енциклопедични издания на български, руски, английски и немски език.

Дисертацията е придружена от автореферат и съпътстващи документи. Авторефератът в обем от 23 стр. съдържателно следва структурата на дисертацията и напълно възпроизвежда нейното съдържание. В автореферата коректно са отразени приносните моменти на разработката и са обобщени резултатите на изследването. Съпътстващите документи са пълни в съответствие с изискванията на закона и другите нормативни документи, които уреждат процедурата. Нушев е представил 7 публикации по темата на дисертацията (2014-2015 г.).

Съдържателната част на становището ще започна с констатацията, че ни е представено научно изследване, систематизиращо идеите и достиженията на руската религиозна философия, като оригинална философско-светогледна култура и интелектуална традиция. Прави се пространен опит тези идеи да се преоткрият в българската научна мисъл. Авторът се придържа към разбирането, че специализираната

философска и научно-критична литература в това отношение нараства и у нас като през последните две десетилетия постепенно става все по-задълбочена и богата. Подчертава се теоретичният интерес не само към общата метафизична традиция на Руската религиозна философия, но така също и към творчеството и оригиналната философия на по-важните и ярки представители на Руския религиозен Ренесанс и духовната култура на Сребърния век.

Сама по себе си тази проблематика е изследвана многократно и изходната теза на дисертанта за изначалния религиозен характер и насоченост на руската философия, която носи дълбоко метафизични идеи и има духовни корени, идващи от християнството е широко застъпен в руската критическа литература.

В нашия случай това теоретично съдържание е разгърнато на фона на почти енциклопедично постулиране на теоретичните идеи на основните представители на тази руска традиция, разкриваща изначалната връзка между религията и философията, метафизичните и систематични аспекти на философския теизъм и проблематиката за идеята и абсолютното битие на Бога и битието на света, произтичащ от Него.

Значимостта на идейния замисъл на това изследване според нас е в неговата интенция да се демонстрира как в съвременното православно богословие се изгражда едно ново комплексно систематично учение за човешкото битие и човешката личност, имащо за основа принципите на трансценденталната рационалност и свързаното с него персоналистическо понятие за човека и човешката личност.

Това специфично религиозно-философско учение се определя от автора като християнска динамично-персоналистична антропология, в която се интегрират богословските знания и интерпретативни подходи към идеите на библейската антропология, християнското разбиране за двусъставната психо-соматична (синтетична) природа на човека и духовната перспектива на общението на човека с Бога и ближните чрез съзнателните актове и действени прояви на християнската любов.

През тази оптика К. Нушев се стреми да очертае една по-нова духовна перспектива на откриване на смисъла на човешкото съществуване, в което духовните потенци на човека се актуализират само в истинското духовно и екзистенциално общение на личността с Бога и ближните в безусловната и безкористна божествена любов. Това очертава и интердисциплинарния подход между теологична онтология и философска рефлексия, което прави този текст значим.

Считаме, че ако наименованието на дисертацията бе прецизирано и конкретизирано, а не да очертава две големи обектни полета обединени със съюза „и“ и

без конкретизиран в него предмет на изследване, пред-задавайки по този начин един общ историософски контекст, представеният за защита текст само би спечелил още повече.

В този смисъл, спазвайки общата методология за научно изследване, формулирайки актуалността, методите, които използва в това изследване, авторът вижда основната цел на изследването в историко-систематично проучване на основополагащите метафизични идеи на руската религиозна философия, свързани с християнското учение за човека и персоналистичната визия за човешката личност. След което следва да се конкретизират задачите, чрез които тази цел да бъде постигната.

Самата структура на дисертацията се състои от две глави с четиринадесет параграфа, заключение и литература. Текстът се отличава с прецизност, формулировките са точни и ни представя съдържателна – не само информативност, но и философска аналитичност. Значимостта на изследването е и в това, че е изключително трудно да бъдат подведени под една обща идея толкова разнородни, бих казал противоречиви и проблемни тези на представителите на руската религиозно философска мисъл от края на XIX в. и началото на XX в., нещо, което според нас, авторът е постигнал. Според нас е изключително стойностен опитът да се изведе от тази специфична духовна традиция християнското учение за човека и то да бъде реципирано спрямо съвременното православно богословие.

Авторът ни демонстрира възможността не само да представя и анализира многостранна по съдържание теоретична проблематика, но е умението – точно и логично да формулира изводи спрямо изложения материал. Нещо повече, на основата на точно формулираните осем съдържателни извода К. Нушев извежда и 6 приносни момента, които напълно съответстват на представения съдържателен текст. В този контекст, бих искал да попитам има ли различие между изходната теза на докторанта и неговата крайна такава, която той би представил на защита?

Констатирам, че авторефератът на дисертанта отразява коректно, както структурата и съдържанието на дисертацията, така и формулираните теоретични резултати, така и приносните тези в декларацията за оригиналност.

Дисертантът е апробирал своите идейни резултати в представените публикации. Ще отбележа, че нямам съвместни публикации с докторанта.

Изхождайки от представения текст, от показаната от докторанта аналитичност, теоретична коректност, способност правилно да формулира, организира и изследва

даден теоретичен предмет, от академичния стил, а така също и от постигнатите в представената дисертация теоретични резултати като член на научното жури ще гласувам напълно убедено за присъждане на г-н Костадин Кирилов Нушев образователната и научна степен „доктор” по философия.

21.11.2016

Проф. д-р Иван Камбуров

Подпис: